

44621ko

III CZP 140/08 - tekst

Compensatio luctu cum dano
Rozdział XIV

Uchwała

z dnia 15 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy

III CZP 140/08

Zasiłek pogrzebowy przewidziany w art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c.

OSNC 2009/10/132, Biul. SN 2009/5/7

493965

Dz.U. 2009.153.1227: art. 77

Dz.U. 1964.16.93: art. 446 § 1

Skład orzekający

Prezes SN Tadeusz Ereciński (przewodniczący)

Sędziowie SN: Teresa Bielska-Sobkowicz, Gerard Bieniek, Helena Ciepla, Stanisław Dąbrowski, Józef Frąckowiak, Jan Górowski, Antoni Górski, Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca, uzasadnienie), Wojciech Katner, Marian Kocon, Grzegorz Misiurek, Barbara Myszka, Henryk Pietrkowski, Krzysztof Pietrzykowski, Krzysztof Strzelczyk, Katarzyna Tyczka-Rote, Lech Walentynowicz (sprawozdawca), Tadeusz Wiśniewski, Hubert Wrzeszcz, Kazimierz Zawada, Dariusz Zawistowski

Sentencja

Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 maja 2009 r., przy udziale Zastępcy Prokuratora Generalnego Andrzeja Pogorzelskiego oraz Rzecznika Ubezpieczonych Haliny Olendzkiej, po rozstrzygnięciu zagadnienia prawnego przedstawionego przez skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego postanowieniem z dnia 10 października 2008 r., III CZP 60/08:

"Czy zasiłek pogrzebowy wypłacony na podstawie art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) podlega uwzględnieniu przy ustalaniu odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c.?"

podjął uchwałę:

Zasiłek pogrzebowy przewidziany w art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c.

Uzasadnienie faktyczne

Postanowieniem z dnia 10 października 2008 r. Sąd Najwyższy przedstawił pełnemu składowi Izby Cywilnej zagadnienie prawne przytoczone na wstępie. (...)

Sąd Najwyższy stwierdził, że w tej kwestii w judykaturze ujawniły się dwa odmienne stanowiska. Jedno opowiadające się za kumulacją prawa do zasiłku pogrzebowego i uprawnienia do zwrotu kosztów pogrzebu na podstawie art. 446 § 1 k.c. eksponujące odrębność podstaw prawnych ich przyznawania oraz nieodszkodowawczy charakter zasiłku. Stanowisko to wyrażone zostało przede wszystkim w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 1981 r., III CZP 6/81 (OSNCP 1981, nr 10, poz. 183) oraz w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1981 r., IV CR 120/81 (niepubl.), w których stwierdzono, że zasiłek pogrzebowy przewidziany w art. 36 pkt 1 oraz w art. 35 pkt 1 nie obowiązującej już ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. Nr 47, poz. 280 ze zm.), wypłacony osobom wskazanym w art. 33 ust. 1 oraz art. 37 ust. 1 ustawy, nie podlega zaliczeniu na poczet należnego od ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że obowiązujący system prawa cywilnego nie uzasadnia przyjęcia ogólnej zasady zaliczania wszelkich świadczeń wypłacanych na podstawie różnych tytułów prawnych, zaliczanie takie mogłoby uzasadniać wyraźny przepis prawa. Zasiłek pogrzebowy, podobnie jak odprawa pośmiertna, nie ma charakteru odszkodowawczego, gdyż jego zasadniczym celem jest udzielenie osobom bliskim zmarłego pomocy finansowej w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej śmiercią członka rodziny.

Stanowisko przeciwnie, przyjmujące, że pobrany zasiłek pogrzebowy podlega zaliczeniu na poczet odszkodowania przewidzianego w art. 446 § 1 k.c., zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 1973 r., II CR 549/73 (niepubl.), w którym stwierdził, że do wysokości wypłaconego zasiłku pogrzebowego szkoda w postaci poniesionych kosztów pogrzebu została pokryta, wobec czego brak podstaw do żądania jej wynagrodzenia w tej części na podstawie art. 446 § 1 k.c.